

indstille Medlæggelsen af Metropolitanaskolen, og jeg antager ikke, at denne efter den Udvikling, som de private lærde Skoler ere undergaaede, skulde være mere nødvendig nu end tidligere. Selv om saa var, forekommer det mig imidlertid, at den Statiistik, som i Betænkningen er givet med Hensyn til Udgifterne ved de lærde Skoler, om den end ikke i de enkelte Tal er aldeles paalidelig, maa give det Indtryk, at dog formentlig flere af disse Beløb kunde anvendes bedre til Gavn for den høiere Undervisning, hvis man nedlagde en Del af de lærde Skoler, og paa anden Maade anvendte Beløbene til den høiere Undervisning. Jeg tror ikke, at den meget ærede Minister faar Ret i, at den Rgl. Anordning af 1871 nøbde ham til, naar han skulde være konsekvent, at gaa den Vej, han er gaaet ved sit Cirkulære om den latinske Stil. Heller ikke kan jeg give den ærede Minister Ret i, at der ikke er knyttet Karakter til denne, thi det er slet i hans sidste Skrivelse. Der siges udtrykkelig i denne, at faa vel i mundtlig som skriftlig Latin skulle Karaktererne regnes dobbelt, og den latinske Stil faar altsaa derved en ganske særegen Betjndning. Vel støtter den ærede Minister sin Skrivelse til et Punkt i den Rgl. Anordning, nemlig § 4 Punkt 3, og forsaavidt dette Punkt skulde gjælde, saa er der, sammenlignet med § 10 i Skoleloven, ogsaa Konsekvents i, at Privatister, inden de tage examen artium, skulle aflægge latinsk Prøve baade mundtlig og skriftlig. Dette indrømmede jeg før. Men det maa i Modsetning hertil fastholdes, at den ærede Minister kunde være bleven staaende ved den Rgl. Anordning, idet den Konsekvents, denne indeholder, er erkjendt og staaet fast af en af hans tidligere Forgjængere, saa, hvis den ærede Minister havde beholdt sig ikke til § 4 Punkt 3 i Anordningen, men til § 5 b Punkt 1 2det Membrum, saa vilde han have set, at denne Sag dermed maatte betragtes som afgjort, og at han ikke kunde gjøre den Forbring gjældende. I første Punktum af § 5 b 1 staar, hvad der kræves i Latin, for at bestaa Examen, og i det 2det Punktum staar, hvad der fordrer, for at de kunne have bestaaet en Prøve lig 4de Klases, og der er udtrykkelig henvist til § 2 Punkt 3 og ikke til § 4 Punkt 3. Jeg tror, at den Rgl. Anordning har fritaget Privatisterne for et Paahæng og et Paalæg, som er høist generende for de enkelte og for flere private Skoler, og derfor forekommer det mig, at den ærede Minister burde være bleven staaende ved Anordningen for Privatisternes Vedkommende. Jeg kan ikke indrømme, at den ærede Minister har Ret i sin Opfattelse af den gjældende Lovgivning for Seminarierernes Lønningsforhold. Ministeren gaar nemlig her ud fra at kunne anvende en Bestemmelse i den almindelige Lønningslov, idet han formener, at de fire Lærere ere ansatte til Ufgang; men dette fremgaar egentlig ikke af selve den specielle Lønningslov af 25. Marts 1871. Der

stilles der et Beløb til Raadighed til de øvrige Lærere, men ikke paa den Maade, at de dermed betragtes som bestemte til at udslettes, og desuden er der jo siden den Tid foregaaet en Ordning af dette Forhold, som det forekommer mig ubilligt at staa en Streg over, selv om man har en anden Opfattelse af Lønningsloven end den, Udvalget har. Jeg skal iøvrigt ikke forbyde mig videre i dette Spørgsmaal. Endringsforslaget under Nr. 79 har den meget ærede Minister udtalt sig meget bestemt imod. Den ærede Minister, som jo i det Hele er mere forsigtig med at afflibe sine Tanker end det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Scavenius), brugte ikke slet saa stærke Udtryk om Forslaget som dette ærede Medlem, der fandt det i enhver Henseende ubegrundet, saaledes som det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) har gjort opmærksom paa. Det forekommer mig dog, at vi maa være de private Anstalter overordentlig taknemlige. Der er jo stor Trang til de „stakkels“ Skolelærere, som de jo kaldes, og der vilde være den dobbelte Trang, hvis de private Anstalter ikke havde været. I de senere Aar have de offentlige Anstalter jo nemlig kun produceret $\frac{1}{3}$ af det aarlige Forbrug; en anden $\frac{1}{3}$ have de private Anstalter fabrikeret, men den sidste $\frac{1}{3}$ er ikke ført paa Markedet, hvorfor de paagjældende Personer ganske vist ogsaa ville stille deres Krav, saa at der ikke er Tvivl om, at man nok kommer til at bevilge dem noget Mere, om vi end igaar ikke syntes at kunne enes derom. De private Anstalter levere jo meget gode og brugelige Mænd — og det er et ganske besynderligt Held, de have havt med sig, eiter at vi have faaet den almindelige Examenskommission —, naar man erindrer de Forhold, under hvilke de arbeide, og ogsaa, at de paa forskjellige Omraader ere anlagte paa at tage lidt Mere med end de offentlige Anstalter og tilfredsstille Krav, som Elever, der have Trang til at undervises i de private Anstalter, nødvendig maa stille til deres Lærere og den hele Undervisning fremfor Elever, der komme paa de offentlige Seminarier, gaa deres Trip-Trap-Præsto i 3 Aar, og saa ere ferdige. Examinerne der afgive jo ingenlunde nogen egentlig Maalestof for Vedkommendes aandelige Modenhed og Anvendelse som Børnelærere. Løertimod! det er en ganske anden Maalestof, man her maa kræve, og det er da min fulde Overbevisning, at de private Seminarier tilfredsstille Kravene her i høiere Grad, end Tilfældet er med de fleste offentlige Anstalter. Jeg ser det altsaa fra et almindeligt Synspunkt, og da vi trænge haardt til disse Kræfter, saa maa vi ogsaa paaføjerne de private Anstalter i en høiere Grad. Vi foreslaa at yde dem en Understøttelse af 3,200 Kr., hvoraf de i Kjendelse for deres Examen betale Halvdelen tilbage igjen; men til de offentlige Seminarier bevilge vi over 100,000 Kr., og saa finder dog den høitærede Minister og det ærede Medlem for Præstø (Scavenius), at